

5. juuni 2019

Juuni kuukiri nr 38

5. JUUNI 2019

EKSÜ toimetamised

[EKSÜl on uus liikmesselts – Estonian Folks International](#)

Mais liitus meiega taas uus liikmesselts – Estonian Folks International MTÜ. Tegemist on meie varasema koostööpartneriga. Estonian Folks osales eelmisel aastal meie EV100 auks korraldatud festivalil “Sajaga seltsis” ERMis. Estonian Folks osaleb tuleval tantsupeol kahe rühmaga: rahvusvaheline rühm Segased, kellest pool on Inglismaal elavad eestlased ja pool kokku tulnud Soomest, Taanist, Hispaaniast, Šveitsist ja ka Eestist. Teine on rühm on Londoni Pererühm, kes

on Londonis ja Londoni ümbruses elavad pool-Eesti pered.

[Pranglil kohtusid Eesti Kultuuriseltside Ühendus ja Eesti Saarte Kogu](#)

17- 19.maini toimus Põhja-Eesti väikesaarel Pranglil MTÜ Eesti Saarte Kogu (lühendatult ESK) üldkogu. Kuna Eesti Kultuuriseltside Ühendus on ESK ametlik koostööpartner, siis osales üldkogul ka Eesti Kultuuriseltside Ühenduse esindaja. Ühenduse tegevjuht Liina Miks tutvustas Kultuuriseltside Ühenduse tööd ja liikmesseltsi. Ta kutsus üles (väike)saari oma seltsielust ja kultuurisündmustest teada andma. EKSÜ tegevjuht sai mitmeid otsekontakte saartel tegutsejatega.

[Ikka üheskoos!](#)

25. mail toimus järjekordne **EKSÜ seltside kevadpidu “ikka üheskoos”**. Seekord tähistati kevadet Lääne-Virumaal Muuga mõisas ning kevadpidu oli osa Muuga mõisa päevadest. Üles astus 10 erinevat laulu ja tantsu kollektiivi. Kõrvalsaalis oli avatud käsitöö ja trükiste näitusmüük ning ka kohvikud. Eriti suure väljapanekuga osales Mulkide Seltsi esindus.

Kohal oli ka Peterburi Eesti Seltsi käsitöötegija.

[Liiso laulsõ Muuga mõisah päävä vällä!](#)

Egäaastanõ illos seltse keväjäpido alas külh veidü ikudsõ ilmaga, a peo edeneden läts asi parembas.

EKSÜ pääliku olli tennü kõrraligu iiltüü peo kõrdaminekis ja kavva toonu esinejid, kinka kullõminõ tõi mõlõmba kõrva päälaelõ kokko; Tartumaa Rahvakultuuri Keskseltsi duett Kooli Kristi ja Suitsu Jannega (Rahvalõõts 2019 võitja) olli korgõmb klass.

Meie liikmete tegemisi [Euroopa päev Tampere](#)

9. mail tähistati Euroopa päeva Tampere kultuurikeskuses Laikku. Väliüritusel Laikku treppide ees tantsisid kaunis päikesepaistes Maailmatantsude selts ja eesti naisrahvatantsurühm Vingerpussid Heli Vija juhendamisel. Vingerpusside rühma kuuluvad põhiliselt Pori ja Tampere tantsijad. Esitati 2019 aasta tantsupeoks õpitud „Nõianeitsit“ ja „Oige ja vasemba“. Rahvatantsu toetab Tampere Eesti Klubi.

[Tartu-ja Jõgevamaa toredad teatritegijad võtsid mõõtu 4-5. mail teatrifestivalil Avinurmes Avifest](#)

Kohale oli tulnud kümme agarat rahvateatri truppi, kes usinasti harjutades oma töövilju rahvale vaatamiseks olid toonud. Pealtvaatajad said nii pisarate, kui naeruga esinejatele kaasa elada. Kaks päeva oli täis tihedat tööd ja esinemist. Korraldajad saadavad siirad tänusõnad teele küll osalejatele, küll pealtvaatajatele, muidugi ka abilistele, kes siis kas nõu ja jõu või rahaga appi tulid.

[Sydney tähistati emadepäeva suurepärase kontserdi ja rikkaliku kohvilauuga!](#)

Sydney Eesti Majas tähistati emadepäeva. Sydney Eesti Seltsi nimel tervitas rahvast Marju Tõnisson ja andis lühiülevaate emadepäeva traditsioonist läbi aegade.

Üles astusid mitmed kohalike eestlaste kollektiivid. Esmalt esines lastegrupp Lepatriinud, laulu ja tantsuga. Seejärel nautis publik andekate noorte laulu ja talenti klaveril, viiulil ja tuubal.

Kohalik laulukoor Lõke esines nelja väga rõõmsa palaga, haarates rahvast kaasa laulma “Kungla rahvast” ja “Puud ma laulan haljusesse”.

[Priiuse päeva tähistamine – I Eesti üldlaulupidu 1869](#)

ERM-i ning Ajaloo- ja Ühiskonnaõpetajate Seltsi eestvedamisel toimusid 2.-4. maini üle Eesti **ajarännakud 1869. aasta maikuusse** ehk aega, mil valmistuti esimeseks üldlaulupeoks.

Vanemuise Seltsi segakoor oli palutud 4. mai ajarännakule 50-aastasessa Eesti Põllumajandusmuuseumi Ülenurmel. Muuseumi peanäitusemajas toimus proov, seejärel rongkäik peopaika, mis asus mõisa laudahoone teisel korrusel. Ikka dirigendid hobusevankris ees ja lauljad rongkäigus järel.

[24. mai hetk Lydia Koidulaga](#)

24. mail jätkas Vanemuise Seltsi segakoor Lydia Koidula projektiga. Ilm juhtus olema väga vihmane ja seetõttu jäi küll osalejate arv napiks, kuid üritus ei jäänud toimumata. Tartu I ja II Muusikakooli akordioniõpetaja Mai Sõõro luges kogust “Tartu” Koidula luuletuse “Jää jumalaga”, mis pühendati **Jüri Aarma** mälestuseks.

[Jannseni sünnipäevapidustused. JannsenFest](#)

Selle aasta **16. mail** oli J. V. Jannsenil 200. sünniaastapäev. Mitmed EKSÜ liikmesseltsid tähistavad seda suurtähtpäeva ning I laulupeo sünni erinevate üritustega, mis kestavad kuni 19. juunini.

J. V. Jannseni 200. sünnipäeva tähistab eriti põhjalikult **Vanemuise Seltsi** lauljaskond, näitetrupp ja head sõbrad – kaaskorraldajad 35 päeva jooksul väga mitmesuguste ettevõtmistega. Tegevused toimuvad Tartus kui ka mujal Eestis.

[ERMi Sõprade Seltsil algas 26. tegevusaasta](#)

11. mail meenutas ERMi Sõprade Seltsi liikmete üldkoosolekul möödunud 25 tegusat aastat.

Saalisviibijatele esines maailmas tuntust kogunud bluusikitarrist **Andres Roots**, Tartu Ülikooli etnoloogiaprofessor **Art Leete** rääkis Eesti Rahva Muuseumist soome- ugriviõtmes ja ERMi direktor **Alar Karis** andis teada, mis muuseumis põnevat toimumas. Seltsi auliikmeks 2019 valisid üldkoosolekust osavõtjad ühel häälel kauaaegse truu teekaaslase **Ülo Siimetsa**. Sündmust jääb värsketele auliikmele meenutama Eestimaa puidust valmistatud vastava graveeringuga käsitöökell.

Siberi Haida külas tähistati muuseumiööd

18 mai õhtul Haida küla pisikeses seto muuseumis tähistati muuseumiööd. Pealkirjaks “Teatraalne unetus muuseumis”. Selle lavastuse idee sündis eelmisel, teatriaastal. Siis tekkiski mõte tuua publiku ette seto eepos “Peko”. Jäi kokkulepe, et see etendus tuleb Siberi setode päeval, 6. juulil, kordamisele.

Rakkes tegutsesid talguhundid

Rakke Valla Hariduse Selts korraldas Rakkes Teeme Ära talgupäeva. Seltsi eestvedamisel korrastati ja koristati Rakke muuseumi. Talgutel osalesid nii seltsiliikmedkui ka kohalikud elanikud – kokku neliteist inimest. Talgute käigus puhastati museaalid tolmust, seati ümber mõned vitriinid, paigaldati nimesilte, tembeldati raamatuid ja koristati pörandad.

Muuseumiöö Rakke muuseumis

18. mail toimunud üle-eestilisel muuseumiöö, mis kandis pealkirja “Öös on mustreid” osales ka Rakke Valla Hariduse Seltsi Rakke muuseum. Avasime näituse “Esivanemate mustrid” seltsiliikmete ja muuseumi kogudest. Vanim väljaanne oli aastast 1929. Järgnesid ajakirjad Maret, Kõigile, ja Eesti Naine 30-ndatest aastatest. Näitus jääb avatuks oktoobri lõpuni.

Eesti keele kursused Omskis koguvad populaarsust

12. mail viidi Omski linnas läbi järjekordne eesti keele kursus. Osavõtt keeletunnist oli rohkearvuline. Õpilased on aktiivsed ja õppurite hulgas on palju noori. Eraldi tänusõnu tahaks öelda **Vladimir Tugeusele**, tänu kellele sellised keeletunnid üldse võimalikud on. Õpetaja Tugeus valdab nii eesti grammatikat kui ka kõnekeelt ning tal on tahet seda õpetada ja edasi anda.

[Kuidas läheb Tallinna võrukestel?](#)

5. mail toimus Tallinna Võru Seltsi suurkogu. Seekordsel suurkogul esines Võrumaalt pärit 3-kordne minister Ivari Padar. Ivari on olnud 2 korda põllumajandus-, 1 kord rahandusminister ning 6 ja pool aastat europarlamenti saadik Brüsselis. Vaatamata kõrgetele ametitele on ta oma olemuselt jäänud lihtsaks, väga hästi võru keelt kõnelevaks meheks.

[Sinimustvalge värvikombinatsioon tuntud ka Hispaanias.](#)

Londoni Eesti Seltsi meeskond osales Hispaanias, Fuengirolas toimival rahvusvahelisel kultuurifestivalil Feria de los Pueblos Fuengirola 30.04.19 – 5.05.19 esindades Eestit esimest korda suurfestivalil, millest võttis osa 35 erinevat riiki. Festivalil osalemise idee sündis Londoni Eesti Seltsi eestvedajate ja Fuengirolas paikneva restorani Babis Corneri koostöös. Londoni Eesti Seltsi korraldusmeeskond on juba aastaid väga edukalt koordineerinud eestlastele mõeldud suurüritusi Londonis.

[Praha Eesti Tuba](#)

Tšehhi-Eesti Klubi liikmed korraldasid **26. mail** juba kolmandat korda EESTI TOA. Praha EESTI TOA mõte kerkis Tšehhi-Eesti klubis (TEK) juba 2015. aastal. Tookord mõtet välja pakkudes arvasin, et uue, nn kiire elu tingimustes oleks tihedamini vaja suhelda eelkõige Tšehhi elama asunud Eesti noortega. Käesolevast aastast moodustuski klubis tore juhtgrupp (Karmen, Ene, Piret, Iivi), kellel on ühine soov süvendada EESTI TOA tegevust korrapäraste kohtumistega.

[Narva teatrimaraton jätkub.](#)

Kahel nädalavahetusel, 11.-12. ja 25.-26. mail jätkus Narvas **harrastusteatri maraton**. [See on jätk aprillis alanud etenduskunsti maratonist harrastusteatrile.](#)

Vabal Laval toimus meistriklass “Minotaurose labürint” ja meistriklass: lavastuse vorm – stsenograafia, koreograafia, valgus ja heli.

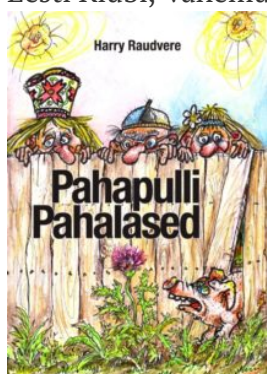
[Leedu Eestlaste Selts tähistas juubelit](#)

Käesoleval aastal tähistas **Leedu Eestlaste Selts** oma tegevuse **30.sünnipäeva. 18 mail** toimus Vilniuses hotelli „Narutis“ sammassaalis pidulik juubeliõhtu. Tervitussõnadega pöördus seltsi liikmete ja külaliste poole Leedu Eestlaste Seltsi kauaaegne esinaine Liia Urman.

[Lutsu-vääriline Pahapulli rahvas](#)

Eesti Klubi, Vanemuise Seltsi liikmel ning saaremaalasel Harry Raudverel on ilmunud tuju tõstev saare-saaga teie lugemislauale, hea rahvas viikingitest vippideni. Eestlastel ei ole enamasti naabritega hästi. Selle igihalja tõsiasja on Tammsaare jäädvustanud üha taas-elustatava „Tõe ja õiguse“ Andrese ja Pearu suhtes. Sama sassis on tänase Maarjamaa seisud – **saared** kaasa arvatud. Mitte talude, vaid suisa külade, ilma- ja silmavaate pikkuses-laiuses sõidavad siitmaarahva suusad üha risti.

[Põlva valla koolide IX folklooripäev Otepääl](#)

29. mail sõitis Põlvast Otepääle ligi 60 noort pärimuskultuurihuvilist õpilast Põlva Koolist ja Johannese Koolist Rosmalt. Kaasas oli ka täiskasvanutest kultuurihuvilisi. Folklooripäeva peakorraldaja oli Jakob Hurda nimeline Põlva Rahvahariduse Selts, toetasid Põlva Vallavalitsus ja ettevõtja Janno Rüütle.

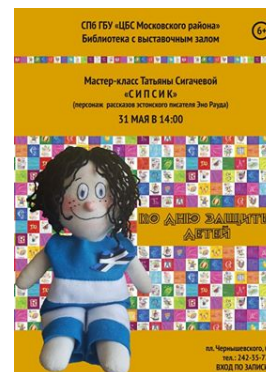
[Peterburis toimus linnapäev ja Rahvuste ball](#)

26. mail toimus Peterburis korralline Peterburi linna päev ja ka iga-aastane Rahvuste ball. Peost võtsid osa erinevate rahvaste folkloori ansamblid. Oma etteaste tegid ka Peterburi Eesti Seltsi Neevo rahvatantsijad. Nagu sel puhul tavaks, sõitsid rahvariites kollektiivid mööda Nevski prospekti. Peterburi eestlased kandsid Saare- ja Hiiumaa rahvarõivaid.

[Peterburis toimus Sipsikut tutvustav töötuba](#)

31. mail toimus Peterburi Eesti Seltsi juhatusel liikme Tatjana Sigacheva eestvedamisel Peterburi raamatukogus kaltsunukk Sipsiku valmistamise töötuba. Töötoast võttis osa 13 noort oma vanematega. Ühes sellega oli Tatjanel väga hea võimalus raamatukokku kogunenud noortele tutvustada eesti lastekirjandust. Pärast nukuvalmistamist vaadati ühiselt multifilmi Sipsikust.

[Luuletaja hingeldamisi mais](#)

Maikuu võttis mind päris võhmale. Oli ju see kuu erakordselt tihe ja ette

tuli sündmusi, mille korraldamine oli minu jaoks esmakordne kogemus.

11.mail esitasin enda loomingut mõneti hullumeelsel ettevõtmisel “Insominacathon” Tartus, Vanemuise 19. Hullumeelsus seisnes selles, et Vanemuise 19 toimus mõni esinemine **kogu ööpäev** ehk ühe esineja lõpetades alustas järgmine.

[Johannes Aaviku Selts pidas aastakoosolekut](#)

Pärast põnevat ettekannet ja selle arutelu peeti seltsi aastakoosolek. Vaeti tehtut ja kavandati tulevase ettevõtmise, mh otsustati korraldada **Johannes Aaviku 140. sünniaastapäeva konverents** tuleva aasta detsembris Tallinnas teemal „Keeleuuendus tänapäeval“. Seltsi senine juhatus taasvaliti järgmiseks kolmeks aastaks.

[Päikeseliste tervitustega kevadisest piirilinnast!](#)

Maikuu oli meite kandis kevadiselt toimekas ja sündmusterohke. **Tantsupäeval** tantsisime üheskoos Raekoja platsil nii juunior - kui seniortantse, ühistantsuks oli seekord “Terve vald”. Käsmus käidi meenutamas nooruspõlve ning nautimas kaunist kontserti “Horoskoobi tuules”, käisime kohtumisel ja rääkisime metsajutte Valdur Mikitaga. Jaanikuu toob meile **Virumaa laulupäeva, Eesti lipu päeva, laulupeotule** ning kolme seltsi ühise **jaanitule**.

Tartumaa Rahvakultuuri Keskseltsi tublimad

Mais oli põhjust mitut Tartumaa Rahvakultuuri Keskseltsi tublit tegutsejat esile tõsta. **17. mail** toimus TRAKS-i ühe vanema ja tegusama liikme, naiskoor Domina **juubelikontsert** Elva Kultuurikeskuses. Kaastegev Luunja naiskoor Jõeõed. Janne-Kristi on koos mänginud juba 5 aastat ning nende muusikavalik on keskendunud just eesti lõõtsa, viiuli ja kandle repertuaarile. Sekka lauldakse ka laule elust ja armastusest.

Arhangelskis arutati kultuurikoostööd

15. mail kohtusid Venemaal Arhangelskis Eesti Vabariigi Peakonsulaat Peterburis esindajad, Arhangelski oblasti Kultuuriselts “Viru” esimees Jüri Rebane ning Arhangelski aselinnapea Svetlana Skomorohova. Arutati kahe riigi kultuurialast koostööd. Kohtumisel oli jutt ka võimalikest ühistest spordiprojektidest, näiteks noorte ühised võrkpalli kohtumised. Samuti on plaanis eestlaste osavõtt Arhangelski Jazz festivalist, läbi arutada võimalus Eesti päevade korraldamiseks Arhangelskis.

Keeleaasta toimetised

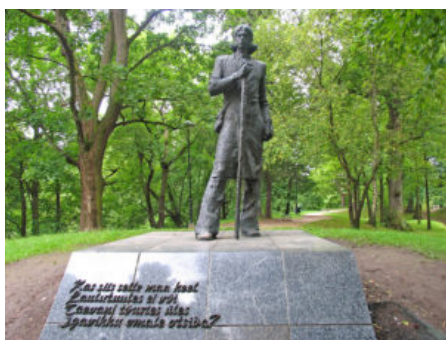
Kuidas oskame oskuskeelt?

Eesti keele aasta mai oli terminoloogia ja oskuskeele kuu. Tihti pannakse oskuskeele ja terminoloogia vahele võrdusmärk, kuid asjata. Oskuskeel on mingil erialal kasutatav keel, mida iseloomustab eriomane oskussõnavara ja fraseoloogia ning stilistilised või lauseehituslikud erijooned. Seega võib mistahes eriala vaatevinklist seda nimetada ka erialakeeleks.

EESTI KEELE AASTA
2019

Keeleretk Riia—Tartu, Kristjan Jaak Petersoni radadel

Keeleretke avakonverents on Eesti Vabariigi suursaatkonnas **Riias 8. juunil**, retk ise algab 9. juunil kl 10 Riias Kristjan Jaak Petersoni mälestuskivi juures (Meness iela 1) ja lõpeb 15. juunil kl 15.30 Tartus Toomemäel Petersoni mälestussamba juures.

Kokkuvõtte tehakse 24. septembri konverentsil kl 14 Tartu ülikooli ajaloo muuseumis. **Keeleretke vahekonverentsidele ning rännaku algusesse (Meness**

ielä 1) ja lõppu (Tartu Toomemäel) on sissepääs vaba, oodatud on kõik huvilised.

Lähiajal tulekul, ees ootamas

Meie liikmete juunikuu kalender on väga tihe. Toome siinkohal välja ainult mõned teated ja eelinfo, kuid soovitame jälgida ürituste teateid meie kodulehel vasakus ääres asuvast kalendrist. Juunis liigub laulupeo tuli Eestimaa erinevates paikades ja seltsid süütavad jaanilõkkeid üle maailma.

[Kaseküla eestlased kutsuvad endale külla!](#)

Beresovka (Kase) küla (Tomski oblast) on asutatud 20. saj alguses eesti ümberasujate poolt. Iga maatükk, mis Siberis omandati hakkas kandma selle omaniku nime: Kõrb, Lasman, Klimson, Reindolf, Ilves jne. Majad paigutusid 7 km pikkuse reana. Päeval kajasid kirved, huugasid saed aga õhtuti koguneti lõkke ümber ja viiuli saatel lauldi kohalike jaoks arusaamatus keeles. **Igal aastal 23. ja 24. juuni öösel** kogunevad kõik Kaseküla piirkonna elanikud, et tähistada müütilist jaanipäeva. Ka teie olete oodatud meie jaanipäevadel toimuvatele suurele kokkusaamisele!

[Tagasi juurte juurde!](#)

Noortevahetused toovad kokku 30 Eesti juurtega noort, kellest 20 elavad välismaal ja 10 Eestis. Osalejad on vanuses 18–26 eluaastat. Noortevahetuse eesmärk on osalejatele tutvustada eesti kultuuri ja eesti keelt. Kandideerimise tähtaeg **15.06.2019**

Seiklejate Vennaskond

[Jätkub EKSÜ noorte filmikonkurss](#)

Võta videole see, mida ja kuidas teil lauldakse või tantsitakse. Püüa kinni, kuidas noorte laulmine või tantsimine aitab hoida eesti keelt ja kultuuri – rahvarõivaid, pillimängu, kodukoha olulisi paiku, lugusid ja vanu tarkusi jne.

Filmi pikkus: kuni 5 min

[ESTO-uudised:](#)

[Ülemaailmne Eesti Kesknõukogu ja ESTO 2019 PRESSITEADE](#)

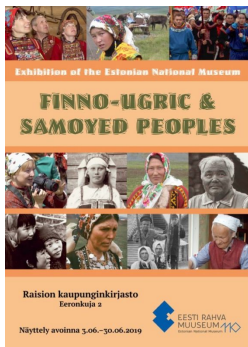
Rahvuskongress «Globaalsed Eestlased» toimub teisipäeval, 2. juulil 2019, Tallinnas, Telliskivi loomelinnakus, Erinevate Tubade Klubis.

ÜLEMAAILMNE EESTI KESKNÕUKOGU
ESTONIAN WORLD COUNCIL, INC.

Kutsutud on organisatsioonide esindajad ja liikmed erinevatest liikmesmaadest kus tegutsevad organiseeritud eestlaste keskorganisatsioonid ning E.V. Valitsuse, Riigikogu ja erakondade esindajad. Registreerimine algab kell 9.00. Kongress on tasuta.

[Soome-Ugri rahvad Raisio näitusel](#)

Eesti Rahva Muuseumi rändnäitus tutvustab soome-ugri ja samojeedi rahvaid, keda seob omavahel keelesugulus. Näitus on praegu Raisio (Soome) linnaraamatukogu Fuajee-galeriis (03.06.-30.06.2019).

Meie partnerite infokirjad

[Integratsiooni SA kuukiri:](#)

[Kultuuriministeriumi kuukiri, mai 2019:](#)

EKSÜ e-kuukirja saate muuta veel sisukamaks, kui saadate varakult teateid ja kajastusi oma sündmustest meie aadressile info@kultuuriseltsid.ee

Kuukirjaga saate liituda, kui saadate kirja aadressile info@kultuuriseltsid.ee
EKSÜ tegemistega saab tutvuda kodulehel www.kultuuriseltsid.ee ja FBs

E-kuukirja ja kodulehte toimetavad EKSÜ tegevjuht Liina Miks ja EKSÜ juhatuse liige Külli Ots

Avaldatud rubriigis [EKSÜ](#), [Kuukiri](#) ja [Uudised](#)
